

A lap szellemi részét

illető minden közlemény a szerkesztő
séghez intézendő.

Kiadó-hivatal:

Fekete Sándor könyvkereskedésében.
A lap anyagi részét illető küldem-
mények (előfizetési pénz, kiadás körüli
panaszok, hirdetések), a kiadóhiva-
talhoz intézendők.

Egyes szám: 12 fillér.

ZENTAI KÖZLÖNY

HELYI ÉS VIDÉKI ÉRDEKŰ HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési feltételek:
Zentán házhoz küldve 1 évre 6 koro-
na, félévre 3 korona. Tanítók és 100
koronáig díjazott hivatalnokoknál
egész évre 5 korona.
Vidékre postán 8 korona.

Hirdetések:
Ép úgy mint az előfizetések a „Zenta
Közlöny” kiadóhivatalába küldendőek.
Hirdetési díj egy negyszög omentimé-
terért 5 fill.
A nyiltér sora 20 fillér.
Egyes szám: 12 fillér.

A munkásgimnázium városi segélye.

December 9 én tárgyalta a képviselő-
testület a zentai munkásgimnázium segély-
kérését. A nyájas olvasó — a ki ismeri a
zentai közviszonyok természetrajzát —
tisztában van a határozattal. Csakugyan
ugy van. A képviselőtestület elutasította a
kérelmet. A tárgyhöz legelőször egy ügyvéd
szólt hozzá. Hangsúlyozta azt, hogy a
tanároknak amugy is van jó fizetésük,
tehát a segélyezésnek nincs értelme, az
felesleges pénzkidobás. Ha az ügyvéd úr
odafigyelt volna a kérvény feloivasására,
megérthette volna abból, hogy ezt a segélyt
a munkásgimnázium nem a tanárok szá-
mára kérte. Nem, szó sincs erről. Ott világ-
osan meg volt mondva, hogy ez az ösz-
szeg vetítő-eszközök beszerzésére, a bemu-
tatott vetítéses előadások képeinek köl-
csönzésére és a hallgatók között kiosztott
ingyen füzetek megvételére szükséges.

Nézzük csak a munkásgimnázium költ-
ségvetésének számszerű adatait. A munkás-
gimnázium a fokozatos kiegészítés után 3
évfolyamos lesz. (Ma egy évfolyama van
két párhuzamos osztállyal) A tanítás hat
hónapon át tart. Egy-egy évfolyamnak e 6
hónap alatt heti 2-2 órában 48-48
előadást tartanak; tehát a három évfolyam-
nak összesen 144 előadást. Egy előadás
bérleti díja 1 k., 100 füzet átlagban 8 k.,
portó ide s vissza 6 k.: összesen 15 kor.
Tehát a 144 előadás kerül együtt 2160
koronába, a nélkül, hogy csak egy fillér
is jutna abból a tanároknak, vagy csak
egy eszközt is beszerzett volna az intézet.
Ennek az összegnek még a felét se kértük
a várostól s azt se kaptuk meg.

A költség nagyobbik részének fedezé-
sét a megye és az állam segélyezéséből

reméltük, a mikért már tettünk is lépé-
seket. Azonban az állami költségvetésben
oly kevés összeg van felvéve e célra, hogy ha
azt az országszerte alakult és alakulóban csak
most levő munkásgimnáziumok között
egyeenlő arányban osztják szét, csak pár
száz korona jut nekünk. A város hozzá-
járulása tehát életkérdés a munkásgim-
náziumra.

A munkásgimnáziumi bizottság feltét-
lentül számított a városi segélyre. Számitha-
tott is, hiszen más városok munkásgimnáziumainak fő segélyforrását a város támogatása képezi s népesség dolgában Zenta munkásgimnáziuma áll első helyen. A bizottság a városi segély reményében az első évfolyam kiadásaira hitelt kért és nyert az Uránia tud. egyesülettől Budapesten, a honnan a képeket és a füzeteket hozatja. Hát ki fizesse ki ezt az adóságot?

Két eset lehetséges: vagy a város vagy a társadalom fizeti. A város a dec. 9-iki közgyűlésen azt mondta, hogy nem fizet. Jól van, hát fizesse a társadalom. Álljanak elő azok, a kiket a sors vagyonnal áldott meg, álljanak elő a hazafiak, a kik annyiszor emlegetik a hazafiságot, a kik azzal érveltek a városi segély ellen, hogy a tanárok tanítsanak hazafiságból! Álljanak elő a hazafiak, hadd lássuk, hogy a mint a tanár egyetlen vagyont — tudását — odaadja a hazafiság oltárára, ők adnak e pénzt? Álljanak elő a hazafiak, a kik március 15-én oly hangosan készek meghalni a hazáért! Ugy-e hogy nem állnak ők elő? Ha társadalmi uton akarjuk az évi 1000 koronát összeszedni, ki az, a ki ad? Talán a gazdag földbirtokosok, a jómódú parasztság? Ugye hogy ezek kibujnak, ezek nem adnak? Hát ki adjon? A kabátos ember, a tisztviselő, a tanár? De miből? Ezek mind szegény emberek! Egyikük se szerzett vagyont. De azért őket

szorozza ki minden kulturális, minden hazafis mozgalom. És ők szegények húzzák az igát türelemmel, becsülettel. A mit ez a szegény zentai tisztviselő el tud vonnia mindennapi konyerétől — abból naiv becsületes együgyűséggel nem vagyont építget — hanem oda fizeti kulturális és hazafias eszmék iránti adó gyanánt: 6-8 zentai egyletbe, szobrok gyűjtőivére, művészet pártolására, könyvekre, s a magyar társadalom ezer más koldustársznyájába. De a jómódú parasztság kibujik ezek alól. Ő nem ad: és punktum. A ki pedig lelkeinek jóindulatából adna: az nem bír. Ime a zentai társadalom igazi képe. Most tessék azt mondani, hogy szedjük össze a munkásgimnázium céljaira évi 1000 koronát társadalmi uton!

De ha se a város, se a társadalom nem fizeti a költséget, hát ki fizesse ki? Talán azok, a kik a munkásgimnáziumot létesítették, s verejtékes munkájukkal fenntartják: a tanárok? Hát pereze, fizessék a tanárok! Nagy-zerű eszme! Miért ártják be magukat efféle dologba? Miért nem ülnek otthon? Egyáltalán miért ne penészedjék meg a magyar kultúra? Az nem számít ugy-e, hogy ők testet-lelket ölü tanítással áldozatot hoznak, hogy ők fizetést érdemelnének, nem pedig pénzbüntetést a legbecsületesebb hazafisággért?

Mindenki láthatja, hogy munkásgimnáziumunk másképp fenn nem tartható, csak a város segélyével. Hogy a munkásgimnáziumra szükség van, azt fennhangon hirdeti a 140-re felszökött létszám, a mely ma a munkásgimnázium első évfolyamát képezi.

Az igen tisztelt ellenző urak azt hiszik, hogy a tanároknak szükségük van a munkásgimnáziumra. Nem, jó bácsik, a dolog fordítva van! A munkásgimnáziumnak van szüksége a tanárookra. A tanárok-

KARÁCSONYI

ajándéokra legalkalmasabb az örökértékű jó könyv. — Ifjúságiratok, Disművek sat.

Ajánlom a n. é. közönségnek az irodalom legújabb termékeivel felszerelt raktáromat.

Levélpapírok diszdozokban, emlékkönyvek, 100 meg 100-féle képes levelezőlap-
ujdonságok, diszes imakönyvek.

Tisztelettel

Fekete Sándor könyvkereskedése
az új plébániapalotában.

nak a munkásgimnázium fáradtságot, alkalmatlanságot, nehéz munkát jelent. Hasznos csak annak a szegény asszonynak hoz, a kit Önök is március 15-én édesanyjuknak szoktak nevezni: a magyar hazának. Annak a jó asszonynak, a kinek egyformán édes gyermeke az ügyvéd úr is, meg az a kömives legény is, a ki meg szeretné tanulni a mit más ember például az ügyvéd úr — szerencsés körülmények között — az iskolában tanult meg. Igaz, hogy csak egyszerű munkások ülnek ott az iskolapadokban (városi képviselő is van, de csak kettő), de hát a munkás nem polgára ennek a városnak? Hát az a munkás nem ember? Annak nem kell tanulni? Azzal ugyebár könnyebb elbánni, ha tudatlan? Megálljunk jó urak! A XX. században vagyunk!

A munkásgimnázium nem kunyorálja senki kegyét, nem tapaszkodik semmiféle politikai mamának a szoknyájába, hanem a munkás nép nevében követeli, hogy kiadásainak egy részét viselje a város. E városnak épp annyi jogú fia a munkás is, mint bárki más. Joga van a műveltséghez: s azt a jogot tisztelni tartozik mindenki.

H I R E K.

Szabad tanítás. E hó 6-án d. után 3 órakor két felolvasás volt a főgimnázium tornatermében mintegy 300 hallgató jelenlétében. Az első Szűcs Lajos főgimn. igazgató tartotta a nevelésről, meg akarván értetni a jelenlevőkkel a testi, az értelmi, erkölcsi és a művészeti nevelés fontosságát és megvalósításának módját, leginkább abból a szempontból, hogy a szülők az iskolát törekvésben támogatni tudják. Ezután Orbán Karoly tanár olvasott fel arról: Mit olvassunk és hogyan? — Ma és 20-án d. után 3 órakor dr. Halmos Béla tanár tart szabad előadást. „Alkotmányunk fejlődéséről s annak mai állapotáról.” Ezt a két előadást alkotmányunk küszöbön álló változása teszi alkalom- és időszzerűvé. Közönséget szívesen látnak.

Hangverseny. Ritka műélvezetben volt mindazoknak része, kik Pick-Steiner Soma hegedűművész és Koller Tony hangversenyénekésző e hó 9-iki hangversenyén jelen voltak. A hangversenyen kicsiny, de lelkes — nem frázis! — közönség volt együtt, s minden egyes szám után viharos éljenzéssel honorálta a művészek produktióit, mit ők méltan kiérdemelték. A művésznőt díszes virágcsokorral is meglepték. A műsor első száma Mozart hegedű versenye volt, melyet Pick-Steiner Soma könnyed eleganciával interpretált. Bár játékán meglátszott az indisponáltság, mely alól a művész az egész estén keresztül nem tudta magát felszabadítani, s ha nem tökéletes, mégis elsőrendű művészetben volt részünk. Legsikerültebb volt az összes számai közül Sarasate Tarantellája, melynek előadásában virtuozitását csodálhattuk meg. Koller Tony „Rosine” áriájával mutatkozott be, s kellemes alt színezetű hangja, brillans coloraturája, melyet különösen Taubert híres madár-dalában juttatott érvényre, valóssággal elbűvölt bennünket. A műsorban és másoron kiváli kedves dalok előadásával határozottan megmutatta, hogy elsőrendű művésznő, amilyentvájmi ritkán hallhattunk.

A zongorakiséretet Goldschmied Richard zongoraművész látta el művészi tökélyel. Szóló számait, amelyekben úgy technikáját, valamint előadóművészetét teljességében élvezhettük, zajosan megtapsolták.

Ujtás a Zentai Casinóban. A Casinó tagjai az egyet helyiségeit eddig csak este 7 óráig vehették igénybe. Sok egyleti tag, kivált a fiatalabbja ki szívesebben szórakozott volna este is zártkörben és társaságban kénytelen volt kávéházakba járni. E kényszerhelyzet most megszűnt, amenyiben a Casinó Dr. Dénes József casinói igazgató indítványára intézkedett, hogy ezen túl a Casinó helyiségei este 7 óra után is rendelkezésre álljanak a tagoknak.

Az atlétikai klub f. hó 13-án, azaz ma vasárnap d. e. 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart a városi közgyűlési termében.

Törlés. A város hidalap javára kapott 50000 kor. áll. segélyt dr. Ellinger és partja indítványára a rendes városi bevételek közé sorozta, a megye azonban ezt törölte, úgy, hogy most az így előallott hiányt a köz költség emelésével kell majd pótolni.

A Kaszinó-egylet tisztújító közgyűlést ma vasárnap d. u. 5 órakor tartja meg. Mint halatszik, élénk az érdeklődés a választás iránt, vannak, kik minden eszközzel igyekeznek tiszteltbeli állásra és nem várják a spontán megnyilatkozást.

Igazgatói fizetés. Novoszel János, mint a gazdasági ismétlő iskolák igazgatója, kérelme folytán 400 korona fizetést kap. Helyeseljük a közgyűlés méltányos voltát, mert Novoszel bizonyára rászolgál a csekély díjazásra; de hogy ugyanazon közgyűlés egymásik közművelődést szolgáló intézménytől megtagadja az anyagi segélyt, azt nem érthetjük meg másként, mint hogyha feltételezzünk, hogy aki elég sógort, komat bir a közgyűlésre berendelni, az célt ért meg ki ezt nem bírja, vagy ki igazában bizik, az hoppon marad. — Jelemző ez a mi városatyáinkra.

Aszfaltozás. Az Árpád utca háztulajdonosai aszfaltjarda készítés iránti kérvényét a szerdai közgyűlés véleményezés céljából az építészeti bizottságnak adatta ki. Pedig ez az előadása a kérvénynek ellenkezik az aszfaltjárdákra vonatkozó városi szabályrendelettel, melynek alapján mindazon utcák aszfaltjárdával látandók el, a mely utcák háztulajdonosai a szabályrendelet 2. § a alapján kérik az aszfaltjardát. — A kérelmezők közt bizonyára nem igen volt olyan, ki a dirigáló parthoz tartoznék, így hat ha megtagadni nem lehetett, legalább húzavonával elodázták. — A 2. § szerint az aszfaltjárdák költségeit felerészben a háztulajdonosok, leereszben a városnak kell fizetni és még is több utca háztulajdonosai az összes költségek viselésére kényszerítették. Ez a nomalia orvoslatot, azaz a félköltség visszatérítését kerelmezték is már többen, de a közgyűlés ridegen visszautasította a jogos kérelmet, mit a kérelmezők megfélebeztek a megyéhez, honem azt fogják nézni, hogy Ellinger-Mester partiak-e vagy sem, hanem jogos vagy jogtalan a kérelem.

Kereskedelmi szaktárgyakból (könyvvitel), keresk. számtan, levelezés és gyorsírás) férfiak részére, saját lakásán *esti tanfolyamot* nyit Földes Mór okl. felső keresk. tanár, ki az Endreiné fele intézetben fenálló női keresk. tanfolyam vezető tanára, Személyes v. írásbeli jelentkezések az intzethez kéretnek. Díjazás mérsékelt.

Gondoljunk a szegény tudóvésztes betegekre. Halálesetek alkalmával emlékezzünk meg koszorú megváltás címen a Zentai Szanatorium Egyesület nemes intézményéről. Szíves adományokat lapunk szerkesztője nyilvánosan nyugtáz. Pénzküldemények kéretnek Dr. Zakó Istvánné címére.

A póttartalékosok segítése. Bécsből jelentik: Azoknak a családoknak, akiknek hozzátartozóit a Boszniában levő csapatok létszámának emelése céljából ott viszatartják, a törvény értelmében

kárpotlás jár arra az időre, ame'y idő alatt hozzá tartozóik rendkívüli szolgálatot végeznek Boszniában.

A zentai középületek biztosításása. A zentai középületek biztosítását határozta el a városi közgyűlés. De mert legkedvezőbb ajánlattevőt, a Trieszti biztosító társaságot figyelmen kívül hagyták, Hirsch Hermanl és Novaszell János megfélebeztek a határozatot. A vármegye a város határozatát meg is semmisítette, s a biztosítás eszközölését a Trieszti biztosító társaságnál rendelte el.

A keresk. szaktanfolyam f. hó 15-én este 8 órakor nyílik meg a „Keresk. Ifjak Egyesületében. Jelentkezni lehet 13 án d. e. 11—12-ig és az előadás megkezdése előtt. Hölgyek is résztvehetnek.

Gazdák nagygyűlése Szegeden. Az alföldön működő különféle gazdasági egyletek, gazdakörök és szövetezetek tagjai f. hó 8-án d. e. 8 órakor, Dr. Becsey Károly orsz. képviselő és Bokor Pál h. polgármester elnökleite alatt Szegeden gazdaggyűlést tartottak, melyen Polgár József batonyai kir. közjegyző a homoki szőlősgazdak szövetségének megalakításáról, Kis Ferencz kir. erdőtanácsos, szőlőbirtokos a borértékesítésről s a szövetezti piacokról tart előadást. A gyűlés végül Dr. Bokor Antalnak az „Alföldi Gazda“ szerkesztőjének előadása nyomán állást foglalt földművelési kamrák felállítására tárgyában.

Felülízetések a Szanatorium Egyesület által november hó 28-án rendezett jótékony célú szinelőadásra: Dr. Zakó Istvánné 10 K. Kovacs László: 7 k. 40 f. Braun Izsó: 6 k. 80 f. Zakó Oiga, 6 k. Szárics Géza, Harsányi János, Heiszler Ferenc, Dr. Spitzer Mór, 5—5 k, Grof József, 3 k, Endrei Soma, Dr. Lendvai Mór. Michajevits Kornél, Lutkovits Lajosné, Dr. Hacker Kalman, Fűrj Istvan, Mezei Elek, Milacska Lajos, Kis Jovak Pal, Joanovits Vojislav, Simonyi Sandor, idb. Jedlicska Istvan, Horovitz Bertalan, 2—2 k. Cikatricisz János, Kadvány Lajos, Kadvány Péterné, Nagy Jenőné, Goldstein Benő, Branovacki Lázár, 1—1 k. Hauer Jenő, 50 f. Weisz Salamon, Szeifert Károly, Kiss K. 40—40 f. Összesen: 97 korona 9) fillér. Fogadják a nemesszivü adakozók a jótékon cel érdekében tett nemes szivü adományaiért a Szanatorium Egyesületnek halás köszönetét. Elnökség.

A szabadkai iparkialítás. A szabadkai iparkialítást és karacsonyi vásárt rendező bizottság most már végérvényesen elhatározta, hogy a kiállítás a Pest-szaloda termeiben fogja rendezni. A kiállításon képviselve lesz minden iparág, azonban kizárólag csak a szabadkai ipar termékeit állíthatók ki.

Petőfi-ház. A minap érkezett haza a londoni kiállításból a Petőfi-ház és ereklyemúzeum könyvtáranak berendezése. A művészi kivételü szekrényeket egyenesen a Bajza-utcai Petőfi házba vitték, melynek belső díszítő munkálatain javában dolgoznak Kéry Gulának, a Petőfi társaság titkáranak, felügyeletével. Az ujjalakítás befejezés után Ernst Lajos, a Petőfi-múzeum igazgatója, nyomban megkezdte a berendezést és a nagybecsi ereklyetárgyak elhelyezését. A Petőfi múzeum fentartási céljára rendezet sorsjáték 1 koronas sorsgyeinek nek terjesztésére megmozdult az egész magyar társadalom. E mozgalom támogatására mi is felhívjuk közönségünket, mert a sorsjáték sikerétől függ az, hogy a Petőfi-házat a Petőfi társaság mielőb átadhassa rendelkezésének. Az egy koronas sorsjegyek megrendelhetők a Társaságnak Budapest, IX., Boráros-tér 2, sz alatt levő irodájban.

Községi képviselő választások Adán és Moholon Adán községi képviselőkké ezket választották meg: Nagypál Jozsefet, Berdó Istvánt, Urbán Mihályt, Molnár Jánost, Beslin Avramos Urksits Jasót, Barát Andrást, Solymosy Pált Bakos Ggörgyöt, Faragó Mihályt. — Moholon: Vida Sándor, Raffay Sándort, Apró Andras, Karakas Ssimó, Ludaity Ssovó, Halász Mihály, Lakatos Pal, Mallár Ferenc, Szántó András és Faragó Mihály.

Városi hirdetemények: A városnak 64450, drb. amerikai szőlő vesszője van eladó. — 1000 drb. ára 4 kor, Venni szándékozók, de csak zen-

tal lakosok és csakis a zentai határban való ültetésre a házipéztárnál válthatják meg a barcházát, mely bárcára a városi kertész fogja kiadni a vesszőket. — A zombori m. kir. Pénzügyigazgatóság az 1908. évre egybeállított országos betegápolási pótdó lajtromot felülvizsgálván 130566/II. 1908 sz. alatt a jóváhagyási záradékkal ellátta. — Mely lajtrom 1883. évi XLIV. t. cz. 16 ik §-a rendelkezése szerint 1908. évi december hó 8-tól 1908. évi december hó 15-éig Zenta város adóhivatalában közszemlére tétetett ki, oly figyelmeztetéssel, hogy az érdeklődők azt naponként délelőtt 9—12 és délután 2—5 óráig Heiszler Aladár adótitzt helyiségében betekintethetik és esetleges felszólalásaikat a zombori m. kir. Pénzügyigazgatósághoz adhatják be a fentemlített határidőn belül. — A retaji házak előtti rakodó helyek 15, 69 és 71. számú ki nem fizetett parcelléi az 1909-ik termő évre a gazd. tanácsos hivatalos helyiségében folyó hó 20-an délelőtti 6. órakor nyilvános árveresen ki fog adatni.

Csöd Adán. Berger Adolf adai kereskedő ellen, aki ezidőszert Budapest, Podmanicki utca 61 sz. a lakik, elrendelték a csödot. Tömeggondnokká dr. Hodik János adai ügyvédet nevezték ki.

Népies előadások nőcselédeknek. De nem nálunk, hanem Eszéken; pedig ez úton a nálunk annyira elharapódzott cselédmizériákon is lehetne némileg segíteni. Követendő példaként közöljük Eszék nőtársadalmának működését e fontos ügy érdekében. Az eszéki tanítónők egyesülete és az eszéki nőegylet elhatározta, hogy a nőcselédeknek a tél folyamán népies előadásokat fog tartani, amely előadások hivatalosan lesznek a túrhetetlen cselédviszonyokat szanálni. Ezek az előadásokon a cseléd jogairól és kötelességeiről, szerény viselkedéséről, jó modorról, a munka nemesítő voltáról, takarékoságról valamint a gyermekekkel való bánásmódról lesz szó. A tél folyamára hat előadást rendeznek és pedig a következő témákról; 1. A cseléd valamikor és most. 2. A cselédjogai és kötelességei. 3. A viselkedésről és modorról. 4. A munkáról és takarékoságról. 5. Hogy bánjunk a gyermekekkel. 6. A jó és rossz tarsaságról általában és a mulatságokról. Ezt a ciklust egy mulatság zarna be. Ha az érdeklődés megfelelő lesz, úgy a jövőben is folytatják az előadásokat. Minthogy ezek az előadások nagyon aktuális szociális bajokon lesznek hivatalosan segíteni, mindenki figyelmébe ajánljuk. Mert elvögre a cselédkérdést magának a társadalomnak kell megoldani, s nem hatósági intézkedések útján. A szocializmus terfoglalása s a viszonyok, amelyeket el kell fogadnunk, ahogy vannak, a cselédkérdést új alapokra helyezték, a társadalom kötelessége tehát ezt a nagyfontosságú kérdést a mai változott viszonyok tekintetbe vételével olyan irányba terelni, amely mig egyrészt a jogos igényeket kielégíti, másrészt elviselhetővé teszi a cseléd tartó társadalomra a helyzetet. S ezt senki más nem tudja helyesebben megoldani, mint maguk a nők, akik a kezükbe vették a cseléd társadalmi nevelését.

Versenytárgyalási hirdetmények: 1. Zenta r. t. város tanácsa a város részére az 1909. 1910. és 1911. években szükséges épületfaanyagszállítások biztosítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet december hó 29-iki határidővel. — 2. Zenta r. t. város tanácsa a városi iskolaépületeken teljesítendő mintegy 2600 m² fazsindely tetőfedésre nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet 1909. évi január hó 7. határidővel.

Csalódni emberi dolog, de okvetlenül kell. Ha a névre „Réthy“ figyelünk, úgy nem csalódunk, hanem eredeti Pemetefü-cukorkát kapunk 60 fillérért, még pedig egy kedvelt régi magyar háziszert, mely köhögés, rekedtség és hurutos bántalmak sok ezer esetében oly kitűnően bevált. De vigyázzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a „Réthy“ név.

Egy át nem vett vasút. A vasutépítési vállalkozók között óriási megdöbbenést idézett elő a kereskedelmi miniszter ama döntése, amely szerint németboksán—resicai vasutat a műtanrendőri bejárásnál észlelt hibák miatt nem vet ért és nem adták át a forgalomnak. A bizottságban a Máv.-at Hilwerth felügyelő és Felszeghy szegedi üzletvezető képviselték és az erélyes határozat első sorban az ő fellépésüknek köszönhető. Ez a határozat a vállalkozóra súlyos terheket ró, mert nemcsak az elrendelt javításokat kell saját költségén elvégeztetnie, nemcsak a bejárás költségeket kell duplán fedeznie, hanem az átomásaikat már elfoglalt tisztviselőket is fizetnie kell az új műtanrendőri bejárásig. Ez a rendezés országsszerre igen jó hatást tesz, mert csakis ilyen lelkiismeretes elnöközéssel lehetséges csökkenteni a vicánálásaink ellen joggal emilhető panaszoikat.

Megzápult borok. Megtörténik, hogy az uboron záptojászag érezhető. Ez a borba került kénből ered. Az ilyen bort, ha a szag csekély, egyszerűen a csap alá tartott ciroksóprún keresztül fejtjük le és gondoskodunk arról, hogy a csapból a bor cseppekre törve ömöljön a fertályosba. Ezen esés alatt az a bűzös gáz, mely roppant illékony, a cseppekből beleömlik a pince levőjében. És így a bor szaga megszűnik. Ha a zápszag nagyon erős, akkor a bort lefejtjük olyan hordóba, mely hektoliterenként: 5 gr. kénszövetet kapott. Ez a kénszövet meggyújtás folytán kénesavvá alakul át, amelyben a bort vékony sugárban eresztjük át. Ez a kénesav a borral érintkezve átalakul kénné és vízzé. Az a néhány csep viz szaporítja a bort, a kén pedig láthatatlanul apró porszemekben uszva marad a borban. — Ha most fejtés után három hétre a bort megderítjük, akkor a derítő szer ezeket a porszemeket magával ragadja a fenékre és a bor nemcsak tükros, hanem szagtalan is lesz.

Egy új Shaw-darab. Kipling mellett az angol irodalomnak ma kétségtelenül legjelentősebb alakja Bernard Shaw, akinek munkái az utóbbi időben óriási népszerűsége tettek szert nemcsak hazájában, hanem a kontinensen is. Nálunk még igen keveset ismerünk tőle, s azért jó szolgálót tett a „Magyar könyvtár“ a közönségnek, amidőn Shaw legjelentősebb drámai alkotását, „Caesar és Cleopatra“-t, közrebocsátotta. A zseniális angol író egészen új és eredeti nyomon jár e szindarabban, merőben eltérve a történeti tragédiák megszokott sablonjától; prózában van írva és egy minden ízében modern művész, realisztikus ábrázolásával festi a régi Egyiptom történetének a nagyérdékű epizódjait. Kivált Julius Caesar alakja megkapó; talán az egész világirodalomban nincs mű, mely egy csodás lángelmét ennyire érdekfeszítően és valószzerűen tudott volna ábrázolni. Hogy a díkező töltés van elmés és szatirikus fordulatokkal, Shawnál szinte magától értetődik. A fordítás nehéz munkáját Mikes Lajos kitűnően végezte. — Egy másik népszerű angol író is szerepel a sorozatban: Wels, akitől a „Magyar Könyvtár“ már több munkát közölt, egyebek közt a híres „Marslakók a földön“ cz. regényt. Ezuttal két rendkívül sajtóságos novella

jelenik meg tőle, melyek „Köszö lelkem“ czim alá vannak egybefoglalva. Mindkettő a lelki élet különös jelenségeiből indul ki és szövi csodás meséjét. A füzetet Farkas Klara fordította, igen szépen. — Végre a modern magyar irodalom egy kitűnő elbeszélőjét iktatja be a „Magyar könyvtár“ jegyzékébe a „Bolyky András válopöre“ czimű novellás-füzet, melynek szerzője, Lőrinczy György, pompásan tudja elénk vinni a vidéki gentry-élet típusait és a falusi nép lelki világát is. Az a novella, melytől a füzet czimét vette, már egymagában is legjobb íróművészeink közt biztosíthat neki helyet. — A „M. K.“ egy-egy száma 30 fillér; teljes jegyzék az eddig megjelent 539 számról ingyen kapható minden könyvtárban vagy a kiadócégnél: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) R.-T. Budapest, Andrassy-ut 21.

NESTLÉ
GYERMEKSZTJE
 csecsemők lábbadozók
 gyomorhajosok részére
 A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA
 Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

Az állatlétszám Bács megyében. Bács-megyében — beleértve Szabadka, Ujvidék, Baja és Zombor városokat is — az állatlétszám ezidőszert a következő: Szarvasmarha 227.000, ló 134.000, sertés 400.000, juh 290.000, szamar 585, öszvér 6, kecske 190.

Örömmel látjuk, hogy egy ismert bécsi szivarkahüvely gyár hazánkban, Sopronban évök óta nagy gyárüzemet fejt ki, melyből az egész világon ismert „Jacobi“ Antinikotin le fluvette szivarkahüvely kerül, mint hazai gyártmány forgalomba. Örömmel üdvözöljük a hazai ipár eme előre haladását, annál is inkább, mert nincs szükségünk arra, hogy pénzünkért osztrák árut vegyünk. Lapunk mai számában erre vonatkozólag közölt hirdetést olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Diszitsük lakasunkat télen s kertüket nyáron valódi Haariemi hagymás virágokkal. Postan beküldött 8 K. ellenében porto- és vámmentesen küldjük Ausztria Magyarországra a mi legjobban kedvelt normagyűjteményünket vagy 30 jácint-hagymát üvegek, vagy 40 drbot cserépek, esetleg 40 drbot kerti ültetés számára. Vagy egy gyűjteményt szobákba 150 darabból, 45 cserépy számára. Vagy egy kerti összeállítás 250 drból, esetleg egy kerti és szoba összeállítás 240 drból. Tartalmaz pompas választékok jácint, tulipán, nárcis, csilla hovirag stbból.

Gazdagon illusztrált sok elismerőlevéllel ellátott főarjegyzék ingyen és bérmentve.

Blumenzwiebel Züchterein
 „HUIS TER DUIN“ (A. G.)
 Nordwijk bei Haarlem (Hollandia)

Báti - és „Henneberg“
 Masseline - Selyem 1 K 50 f.
 Voile - től feljebb, bér-
 Marquiset - mentesen és vám-
 postafordultával

Megrendelések bármely nyelven intézendők;
 an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
Fekete Sándor

Uj naptárak 1909. évre.

Több mint 100-féle naptár van raktáron. Főleg magyar, de van szerb és német is.

Árak 40 fillértől feljebb.

Fekete Sándor

könyvkereskedése és könyvnyomdája.
 Az új plébánia-palotában.

17705. sz. 1908

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szent-Miklós országos vásár

1908. évi december hó 17-étől december hó 21-ig bezárólag fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása

az országos vásárra december hó 17-től, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve

megvan engedve.

Temesvárott, 1908. évi december hó 1-én.

A városi főkapitányságtól.

Beé Ferencz
főkapitány.

SINGER VARRÓGÉPEK

a leghasznosabb

karácsonyi ajándékok.

A SINGER varrógépek a legjobbaknak bizonyultak.

A SINGER varrógépek valószínűleg a legjobbak.

SINGER Co.

varrógép részvény-társaság.

Zenta, Kussuth u. 711.

50% megtakarítás!

180 frtért

vehet egy teljes

HÁLÓSZOBÁT

(2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó) tükör és márványtal,

tömör keményfából

Kiss és Társai

bútorgyárában Zentán.

Telefon { városi iroda: 60.
gyártelep: 34.

Izléses és tartós!

Gyári árak!

Ebédlok, úriszobák, irodák tömör keményfából versenyen kívüli árban!

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Kiadó üzlethelyiség.

A plébánia palota főtéri részében FEKETE SÁNDOR könyvkereskedése mellett, egy kisebb üzlethelyiség kiadó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Fekete Sándornál.

"M-i-t?" — "Papa megengedte! Hisz' valódi Jak obli-féle Antinikotin-oligarettahüvelyek fadobozban!"

Figyelem! Csakis a „JACOBI”-jelzéssel valódi!

Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régjónak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K.1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török Lószef gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszerháza az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü-cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk, és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

:: 1 doboz 60 fillér, ::

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el.

Prágai gyógy-sonka

kilóját 2-20 koronáért, valamint más hentesárukat is szállít

L. F. Woticzki
sonkakiviteli áruháza
Prag, Karolinenthal.

FEKETE SÁNDOR

könyv- és papirkereskedése és könyvnyomdája
ZENTÁN, a Szt.-István plébánia palotájában.

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesitem Zenta város nagyérdemű közönségét, hogy

33 év óta fennálló könyv- és papirkereskedésemet

valamint évek hosszú során át fokozatosan fejlesztett, és jelenleg a mai modern kor igényeinek teljesen megfelelően felszerelt

KÖNYVNYOMDÁMAT

a Szt.-István plébánia palotájába

helyeztem át.

Kérem a n. é. közönséget, hogy jelen értesitésemet tudomásul venni és becses bizalmával továbbra is megajándékozni kegyeskedjék.

Zenta, 1908. november hó.

teljes tisztelettel

Fekete Sándor.